

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

_____ Ірина ДІОРДІЄВА
_____ 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціальна селекція і насінництво польових культур

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н1 Агрономія

Освітня програма: Агрономія

Факультет: агрономії

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» для здобувачів вищої освіти спеціальності Н1 Агрономія освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти. – Умань: УНУ, 2025. 16 с.

Розробник – доктор с.-г. наук, доцент _____ Ірина ДІОРДІЄВА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології (протокол від «__» серпня 2024 року № 1)

Завідувач кафедри _____ Людмила РЯБОВОЛ
_____ 2025

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії
Протокол від «28» серпня 2025 р № 1

Голова _____ Ірина ДІОРДІЄВА
_____ 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Вибіркова	
Модулів – 6 Змістовних модулів – 6	Спеціальність Н1 Агрономія	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 180		2-й	—
		Семестр	
		3-й	—
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь магістр	Лекції	
		20 год.	—
		Лабораторні заняття	
		42 год.	—
		Самостійна робота	
		118 год.	—
		Вид контролю	
		Екзамен	—

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить, %:

Для денної форми навчання – 34:66

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою від 11. 07. 2024 р.

Навчальна дисципліна «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» є вибірковою дисципліною за освітньо-професійною програмою «Агрономія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 Агрономія галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина.

Мета курсу — здобути глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок з організації селекційного процесу польових культур, науково обґрунтованого підбору батьківських компонентів, особливостей створення та добору нових цінних генотипів, оцінки селекційного матеріалу, поліпшення селекційного процесу основних польових культур, забезпечення оптимальних умов вирощування насіннєвого матеріалу в ланках первинного насінництва з метою забезпечення необхідної кількості насіннєвого матеріалу для передачі в Державне сорто випробування.

Завдання: надати студентам теоретичні основи і практичні навички з організації селекційного процесу та особливостей первинного насінництва основних польових культур.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні освітніх компонент першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур», «Генетика», «Насіннезнавство»; поєднується з вивченням освітніх компонентів «Біотехнологія в рослинництві», «Еколого-біологічне рослинництво».

Вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Агрономія» спеціальності Н1 Агрономія галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 6	Прагнення до збереження навколишнього середовища	ПРН 5	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
ФК 3	Здатність розуміти сутність сучасних проблем агрономії, науково-технічну політику в межах виробництва екологічно-безпечної продукції рослинництва	ПРН 4	Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію
		ПРН 5	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки
		ПРН 13	Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії

Методи навчання та контролю, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Спеціальна селекція і насінництво польових культур», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Спеціальна селекція і насінництво польових культур»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері селекції та насінництва і забезпечують здатність до проведення досліджень і критичного осмислення проблем селекції	лекція, лабораторні заняття, індивідуальні консультації, мозковий штурм, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	уміння проводити наукові дослідження і інноваційну діяльність з метою забезпечення розвитку спеціальної селекції і насінництва польових культур, як науки;	лекція, лабораторні заняття, індивідуальні консультації, інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, самостійна	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний

2.2	здатність інтегрувати знання суміжних галузей для вирішення проблем селекції;	робота з підготовкою рефератів і презентацій	контроль, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	чітке, зрозуміле, логічне і послідовне донесення власних знань і аргументація висновків і тверджень до фахівців і нефахівців у сфері спеціальної селекції і насінництва польових культур та здобувачів освіти	заняття, індивідуальні консультації, інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, виконання і вирішення конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія:		
4.1	розуміння особистої відповідальності за стратегічні рішення та рекомендації під час проведення селекційно-насінницьких досліджень;	Інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, виконання і вирішення конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	здатність автономно приймати стратегічні рішення та надавати практичні рекомендації з метою вирішення конкретних проблем селекції	Інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, виконання і вирішення конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 4	Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію	Лекція, лабораторні заняття, індивідуальні консультації, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	експрес-контроль, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 5	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки	Лекція, лабораторні заняття, індивідуальні консультації, інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 13	Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії	Інтерактивні заняття, практичні заняття, дискусія, індивідуальні консультації, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Селекція і насінництво зернових колосових культур.

Змістовий модуль 1. Селекція і насінництво пшениці.

Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 2. Селекція і насінництво жита, тритикале.

Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 3. Особливості селекційного процесу і первинного насінництва кукурудзи.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 4. Селекція і насінництво ячменю.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Модуль 2. Селекція і насінництво олійних і технічних культур.

Змістовий модуль 5. Селекція і насінництво соняшнику. Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 6. Селекція і насінництво ріпаку.

Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 7. Селекція і особливості насінництва буряків цукрових.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Змістовий модуль 8. Селекція і особливості насінництва картоплі.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу. Особливості насінництва.

Модуль 3. Селекція і насінництво зернобобових культур і багаторічних бобових трав

Змістовий модуль 9. Особливості селекційного процесу та первинного насінництва сої та гороху.

Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу.

Змістовий модуль 10. Особливості селекційного процесу та первинного насінництва люцерни, еспарцету, конюшини.

Походження, систематика, господарське значення.

Напрямки і завдання селекції. Вихідний матеріал. Методи селекції. Методика і техніка селекційного процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Селекція і насінництво зернових колосових культур						
ЗМ 1. Селекція і насінництво пшениці	18	2		4		12
ЗМ 2. Селекція і насінництво жита, тритикале	18	2		4		12
ЗМ 3. Особливості селекційного процесу і первинного насінництва кукурудзи	18	2		4		12
ЗМ 4. Селекція і насінництво ячменю	15	1		2		12
Разом за модулем 1	33	3		6		24
Модуль 2. Селекція і насінництво олійних і технічних культур						
ЗМ 5. Селекція і особливості насінництва соняшника	18	2		4		12
ЗМ 6. Селекція і насінництво ріпаку	17	1		4		12
ЗМ 7. Селекція і особливості насінництва буряків цукрових	18	2		4		12
ЗМ 8. Селекція і особливості насінництва картоплі	18	2		4		12
Разом за модулем 2	36	4		8		24
Модуль 3. Селекція і насінництво зернобобових культур і багаторічних бобових трав						
ЗМ 9. Особливості селекційного процесу та первинного насінництва сої та гороху	22	4		6		12
ЗМ 10. Особливості селекційного процесу та первинного насінництва люцерни, конюшини, еспарцету	19	2		6		11
Разом за модулем 3	19	2		6		11
Усього годин	180	20		42		180

5. Теми лабораторних занять

№ Модуля	№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1	1	Загальні принципи селекційного процесу пшениці озимої	
	2	Особливості насінництва пшениці озимої	
	4	Загальні принципи селекційного процесу жита. Особливості насінництва	
	5	Загальні принципи селекційного процесу тритикале. Особливості насінництва	
	6	Особливості селекційного процесу кукурудзи	
	7	Вирощування насіння гетерозисних гібридів кукурудзи	
	8	Загальні принципи селекційного процесу ячменю. Особливості насінництва ячменю	
	9	Модульний контроль 1	
Модуль 2	10	Загальні принципи селекційного процесу соняшника	
	11	Особливості вирощування насіння гетерозисних гібридів	

		соняшника	
	12	Особливості селекції та насінництва ріпаку	
	13	Особливості селекційного процесу та насінництва буряків	
	14	Особливості селекційного процесу картоплі	
	15	Вирощування картоплі на насіння. Встановлення зон оптимального насінництва картоплі	
	16	Загальні принципи селекційного процесу сої та гороху	
	17	Модульний контроль 2	
Модуль 3	18	Особливості насінництва сої та гороху	
	19	Загальні принципи селекційного процесу багаторічних бобових трав	
	20	Особливості насінництва багаторічних бобових трав	
	21	Модульний контроль 3	
Усього годин			

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Модуль 1</i>		
1.		
2.		
<i>Модуль 2</i>		
3.		
<i>Модуль 3</i>		
4.		
5.		
<i>Разом</i>		

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачені навчальним планом.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; виконання лабораторних робіт і практичних завдань із вирішення професійно-орієнтованих задач, наведених в інструктивно-методичних матеріалах; мозковий штурм; індивідуальні заняття і консультації з викладачем; самонавчання на основі модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle, конспектів, навчальних посібників та іншої рекомендованої літератури, мультимедійних матеріалів з підготовкою рефератів і презентацій (табл. 2).

Матеріали курсу «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=257>.

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються технічні сервіси, зокрема, Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролі.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

Контроль систематичності та активності роботи на лабораторних заняттях передбачає оцінювання в балах: рівня знань, продемонстрованого під час відповідей, виступів і презентацій на лабораторних заняттях; активність під час дискусії на заняттях; результати експрес-контролю; рівня знань, що необхідні для виконання самостійних робіт і рефератів, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту.

Під час виконання модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та модульного контролю складають менше 61 % від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума балів, що набрані студентом впродовж семестру та балів, що отримані студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до

навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються на засіданні кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX» (< 60 балів), то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що за вивчення дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі складає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Кількість балів за модуль	Поточний (модульний контроль)												Додаткова робота	ПК	Сума	
	Модуль 1					Модуль 2				Модуль 3						
	25					25				15						
Змістові модулі	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	Модульний контроль 1 (5 балів)	ЗМ 5	ЗМ 6	ЗМ 7	ЗМ 8	Модульний контроль 2 (5 балів)	ЗМ 9	ЗМ 10	Модульний контроль 3 (5 балів)	5	30	100
В т.ч. за видами робіт	5	5	5	5		5	5	5	5		5					
- лабораторні та практичні заняття	4	4	4	4		4	4	4	4		4					
- виконання самостійної роботи	1	1	1	1		1	1	1	1		1					

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на лабораторних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, виконання завдань модульних контролів.

Під час контролю на *лабораторних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність під час обговорення заявлених на занятті питань; результати експрес-опитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність, вчасність, обґрунтованість і повнота врахування усіх складових завдання та результати захисту.

Під час контролю виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування матеріалу змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді тестування.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на лабораторних заняттях оцінюється в 4 бали.
2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал.
3. Модульний контроль містить 10 тестових питань, відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 балів ($0,5 \times 10$) – 5 балів.

Заохочувальні бали за проведення і презентацію науково-дослідної роботи, зокрема, участь у студентських олімпіадах, наукових конференціях з публікацією наукових статей, тез доповідей, конкурсах студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–5 балів.

Виконання студентами всіх завдань і контролю повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку тощо) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контролю знань заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Біотехнологія в рослинництві» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із п'яти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 2 бали. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90–100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74–89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60–73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок у вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень за виконання практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Діордієва І. П. Методика і техніка селекційного процесу жита. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур», «Селекція і насінництво гетерозисних гібридів» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

2. Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації для індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

3. . Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

4. Діордієва І. П. Методика і техніка селекційного процесу пшениці. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

5. Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Любченко А. І., Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації до написання курсового проекту з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2016. 16 с.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Мазур О. В., Мазур О. В., Лозінський М. В. Селекція та насінництво польових культур: навчальний посібник. Вінниця: «ТВОРИ», 2020. 348 с.

2. Васильківський С. П., Кочмарський В. С. Селекція і насінництво польових культур: підручник. Біла Церква, 2016. 376 с.

3. Бугайов В. Д., Васильківський С. П., Власенко В. А. Спеціальна селекція польових культур: навчальний посібник. Біла Церква, 2010. 368 с.

4. Рябчун Н. І., Єльніков М. І., Звягін А. Ф., Голік В. С., Голік О. В. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник. Харків, 2010. 462 с.

5. Сигида В. П. Досягнення, напрями і завдання селекції окремих польових культур: навчальний посібник. Умань: УКВПП, 2009. 84 с.

6. Чекалін М. М., Тищенко В. М., Баташова М. Є. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С. В., 2008. 368 с.

Допоміжна

7. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. Селекція та насінництво польових культур: практикум. К.: Вища шк., 1995. 238 с.

8. Колючий В. Т. Селекція, насінництво і технології вирощування зернових колосових культур у Лісостепу України. Київ: Аграрна наука, 2007. 800 с.

9. Діордієва І. П., Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Полторецький С. П., Коцюба С. П. Селекційне вдосконалення тритикале за використання пшениці спельта: монографія. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 214 с.

10. Diordiieva I., Riabovol L., Riabovol Ia., Serzhuk O., Novak A., Kotsiuba S. The characteristic of wheat collection created by *Triticum aestivum* L./*Triticum spelta* L. hybridization. Agronomy research. 2018. Vol. 16. № 4. P. 45–53.

11. Riabovol Ia., Riabovol L., Diordiieva I., Poltoretskyi S., Lubchenko A., Kononenko L., Kryzhanovskyi V. Evaluation of resistance to diseases of soft winter wheat samples created by hybridization of ecologically and geographically remote forms. Ukrainian journal of ecology. 2018. Vol. 8. Iss. 3. P. 33–36.

12. Poltoretskyi S., Riabovol L., Diordiieva I., Riabovol I., Yatsenko A. Sowing parameters influenced on proso millet quality and yielding capacity. Ukrainian Journal of Ecology. 2019. Vol. 9 Iss. 4. P. 606–610.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://www.youtube.com/watch?v=LpSSJVhdufQ>.
2. http://biotechnology.kiev.ua/storage/2008/1_2008/Kunakh_1_2008.
3. http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/bio/biotehnologiya_gotova_u4.

14. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі вивчення дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. За підготовки рефератів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення

контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема, плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2025–2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Оновлення галузі знань і спеціальності відповідно Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.
2. Коригування розподілу годин на лекційні, лабораторні заняття і самостійну роботу студента.
3. Коригування у розподілі балів.
4. Оновлення методичного забезпечення і переліку рекомендованої літератури.